Taalontmoeting versterkt betrokkenheid bij gemeenschappelijke Taalvisie

In het kader van de ontwikkeling van een gemeenschappelijke Taalvisie 0-21 jaar in de gemeenten Maassluis, Schiedam en Vlaardingen, zijn er de afgelopen maanden zogenoemde 'Taalontmoetingen' georganiseerd waar professionals uit het veld hierover met elkaar in gesprek zijn gegaan. We praten met drie professionals uit verschillende sectoren die deelnamen aan zo'n Taalontmoeting: Suzanne Griffioen, docent Nederlands op scholengemeenschap Spieringshoek, Jorien Desjardijn, directeur van Noah kinderopvang en Monique van de Minkelis, leerkracht/leesbegeleider op basisschool De Violier en bovenschools taalcoördinator bij Primo.

"Weten wat ertoe doet en dat samen beschrijven in een gemeenschappelijke visie is ontzettend belangrijk, omdat dat professionals houvast en richting geeft." Zo vat Monique het belang van een gemeenschappelijke visie voor kinderen/jongeren van 0 tot 21 jaar samen. Ook bij de andere geïnterviewden staat het belang van een gedeelde visie buiten kijf: het draagt bij aan de taalontwikkeling van kinderen als de hele keten vanuit dezelfde Taalvisie werkt. Of zoals Jorien het zegt: *"Dan ontstaat er een gedeelde verantwoordelijkheid en een doorgaande ontwikkelingslijn. En dat draagt bij aan de taalontwikkeling van kinderen."*

Ook met het oog op laaggeletterdheid is zo'n doorgaande lijn belangrijk, voegt Suzanne toe. *"Als alle scholen en instellingen vanuit dezelfde visie werken, van elkaar weten wat ze doen en op elkaar aansluiten, dan pak je de laaggeletterdheid gezamenlijk aan en is de kans groter dat dat resultaat heeft. Je voorkomt dan ook dat er gaten in het aanbod vallen."*

Bottom-up

Bij het formuleren van zo'n gezamenlijke visie spelen professionals in het veld de hoofdrol, vinden de geïnterviewden. Zij hebben immers veel kennis, expertise en ervaring én zijn onmisbaar als de visie straks handen en voeten moet krijgen in de praktijk.

Daarom zijn de Taalontmoetingen, waar professionals uit de verschillende sectoren bij elkaar komen, ook zo belangrijk. *"Het is essentieel dat dit proces bottom-up wordt aangepakt en dat er eerst kennis en informatie wordt opgehaald in de praktijk"*, vindt Suzanne. *"Dan kun je op basis daarvan een visie gaan formuleren en beleid ontwikkelen. Ook voor het draagvlak is het noodzakelijk dat je bij de praktijk begint, want als je zo'n visie van bovenaf over de schutting gooit, vermoed ik dat de bereidheid om er echt iets mee te doen aanmerkelijk minder zal zijn."*

"Er gebeuren in de praktijk al hele mooie dingen", voegt Jorien toe. *"En er gebeurt altijd meer dan je weet. Dus is het heel zinvol om eerst de praktijk in beeld te brengen en de visie daar vervolgens op baseren: hoe ziet de praktijk eruit? Waarom is de praktijk op deze manier ingericht? En welke gevolgen heeft dat voor de gemeenschappelijke Taalvisie?"*

Uitwisselen

Tijdens de Taalontmoetingen, zo vertellen de geïnterviewden, is nog niet zozeer ingegaan op de inhoud van de te ontwikkelen Taalvisie, maar ging het met name over de voorbereiding en over het proces, en was er ruimte voor vragen, en voor kennismaking met de andere sectoren en met elkaar. *"Bij ons kwam bijvoorbeeld de vraag aan de orde in hoeverre deze visie iets kan en zal toevoegen aan alle visies op taal, lezen en de taalontwikkeling die er al zijn"*, vertelt Monique. *"Ook hebben we het gehad over het risico dat een Taalvisie voor 0 tot 21 jaar heel algemeen zal blijven, omdat zowel de kinderopvang als het mbo ermee uit de voeten moeten kunnen. We waren het erover eens dat dat best lastig zal zijn."*

"Ik vond het heel leuk en zinvol om contact te hebben en uit te wisselen met mensen die in andere sectoren werken", zegt Suzanne. Bij haar Taalontmoeting waren zo'n tien professionals uit verschillende sectoren aangeschoven. Doordat de groep waar Monique aan deelnam kleiner was (vijf professionals), en bijna geheel bestond uit professionals die in het primair onderwijs werkzaam zijn, was uitwisseling met andere sectoren hier minder aan de orde. *"Dat vond ik jammer,"* zegt Monique, *"want ik vind het heel leuk en nuttig om meer te weten te komen over wat er in het vo en in de kinderopvang aan taal wordt gedaan. Ik hoop in het vervolgtraject, bijvoorbeeld in de komende dialoogsessies, meer kans te krijgen voor die uitwisseling. Maar ook zou ik het heel zinvol vinden om dat, als de Taalvisie er is, structureel te gaan doen. Want als je van elkaar hoort wat ertoe doet en wat wel en niet werkt, geeft dat niet alleen veel inzicht en inspiratie, je houdt daarmee de visie ook levend. Bovendien is een visie als het goed is niet statisch en moet je er regelmatig met elkaar over blijven praten."*

Ruchtbaarheid

Maar op dit moment moet eerst meer gaan leven dat er een gemeenschappelijke Taalvisie in ontwikkeling is en waarom dat belangrijk is voor kinderen en jongeren, zo stellen de geïnterviewden. Want volgens hen staat als een paal boven water dat deze exercitie alleen vruchten zal afwerpen als de visie breed wordt gedragen en gedeeld. De Taalontmoetingen hebben daaraan bijgedragen, maar zij hopen dat de komende

maanden meer professionals uit het veld zich zullen aansluiten om mee te praten en mee te denken over de Taalvisie.

Volgens Monique gaat dat niet vanzelf. *"Ik denk dat het belangrijk is dat er de komende tijd veel ruchtbaarheid wordt gegeven aan het feit dat mensen hierbij betrokken kunnen zijn, dat er bijeenkomsten zijn waar ze een inbreng kunnen hebben. Het is zaak zo vroeg mogelijk bekend te maken wanneer de bijeenkomsten zijn, zodat mensen het kunnen inplannen, want in het onderwijs lopen de agenda's snel vol. Ik denk dat het goed is om de besturen hierbij een actieve rol te geven. Zij kunnen er binnen hun eigen stichting aandacht aan besteden, bijvoorbeeld op een bovenschoolse studiedag, en weten wie ze het beste kunnen benaderen om actief mee te doen in dit traject. Hoe meer mensen betrokken zijn bij het proces, hoe groter de kans dat we echt tot een gemeenschappelijk visie zullen komen."*

Faciliteren

Suzanne ziet nog een andere rol voor besturen. *"Het zou ook helpen als besturen en organisaties dit proces ondersteunen en faciliteren door mensen tijd te geven om hiermee aan de slag te gaan. Want er komt, zeker op termijn, meer bij kijken. Als de visie is geformuleerd, moet deze worden verspreid en geïmplementeerd en moeten professionals handvatten krijgen om de visie te vertalen naar de praktijk. Het zou mooi zijn als de mensen die deze kar in hun organisatie trekken daar tijd voor krijgen."*